

Kaupunginhallitus 08.11.2021 § 395

§ 395

Valtuustokysymys päiväkotien ja leikkipuistojen esteettömyydestä Espoossa (Kv-asia) (Pöydälle 1.11.2021)

Valmistelijat / lisätiedot:
Wallin Sirkku

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Sara Saramäen ja Riikka Pakarisen ym. 30.8.2021 päivättyyn valtuustokysymykseen koskien päiväkotien ja leikkipuistojen esteettömyyttä Espoossa sekä toteaa kysymyksen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Esittelijän kokouksessa tekemät muutokset on huomioitu pöytäkirjassa.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Esittelijän kokouksessa tarkistama ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Valtuustokysymyksen sisältö

Sara Saramäki ja Riikka Pakarinen sekä 28 muuta valtuutettua ovat jättäneet 30.8.2021 valtuustokysymyksen päiväkotien ja leikkipuistojen esteettömyydestä:

1. Mikä on liikuntavammallisille sopivien eli esteettömien päiväkotien ja leikkipuistojen nykytilanne Espoossa, ja mitkä ovat tulevaisuudensuunnitelmat näiden rakentamisesta?
2. Paljonko maksaisi perustaa jokaiselle Espoon suuralueelle vähintään yksi liikuntavammallisille sopiva esteetön päiväkoti ja leikkipuisto, jotta inkluusio ja alueellinen yhdenvertaisuus toteutuisivat nykyistä paremmin?
3. Milloin Espoon kaupunki aikoo päivittää esteettömän rakentamisen ohjeitaan ja minimitason esteettömyysvaatimuksiaan päiväkotien ja leikkipuistojen osalta vastaamaan Helsingin kaupungin esteettömyyssuunnitelman tasoa ja sitä myöten YK:n vammaissopimuksen ja lapsen oikeuksien sopimuksen vaatimuksia?

Vastaus valtuustokysymykseen

Espoon kaupunki on viime vuosien aikana tehnyt huomattavia investointeja lapsia palveleviin tiloihin. Päiväkotien ja koulujen ohella on rakennettu asukaspuistoja, joihin eri toimijoiden järjestämä leikkipuistotoiminta Espoossa keskittyy. Lisäksi lapsia ja heidän perheitään palvelevia leikkipaikkoja löytyy urheilupuistoista sekä puistoista ja virkistysalueilta, kuten uimarannoilta.

Lasten palvelutilojen rakentamisessa noudatetaan esteettömyysasetusta ja kaupungin omia esteettömyysohjeita, joilla varmistetaan, että kaupungin tilat ovat kaikkien käytettävissä, design for all -periaatteen mukaisesti. Lisäksi kaupunki on vuodesta 2017 lähtien sitoutunut tekemään yksilöllisiä mukautuksia, joilla varmistetaan vammaisten henkilöiden oikeuksien toteutuminen YK:n vammaissopimuksen mukaisella tavalla.

Seuraavassa tarkennetut vastaukset valtuutettujen esittämiin kysymyksiin:

1. Mikä on liikuntavammaisille sopivien eli esteettömien päiväkotien ja leikkipuistojen nykytilanne Espoossa, ja mitkä ovat tulevaisuudensuunnitelmat näiden rakentamisesta?

Liikuntavammaisille sopivien esteettömien päiväkotien ja leikkipaikkojen määrä on merkittävästi lisääntynyt viime vuosien aikana. Valtuuston 26.04.2021 (§ 47) hyväksymässä esteettömyysohjelman 2017-2020 loppuraportissa todettiin, että kaupungin opetustilojen esteettömyys on parantunut peruskorjausten sekä uusien koulu- ja päiväkotirakennusten myötä.

Vuoden 2016 jälkeen Espoon kaupungin rakennuttamia uusia päiväkoteja on valmistunut yhdeksän (Nuumäki, Pohjois-Tapiola, Kirkkojärvi, Paapuuri, Haukilahti, Karamäki, Matinraitti, Suviniitty sekä Monikko Leppävaarassa) kustannuksiltaan yhteensä n. 65 milj. euroa. Kaupunki on myös toteuttanut laajamittaisia peruskorjauksia useissa päiväkodeissa. Lisäksi kaupunki on hankkinut päiväkotitoimintaan sopivia juuri remontoituja vuokratiloja ja 6 uutta siirtokelpoisista päiväkotia (Friisilä, Jupperi, Painiitty, Majurinkulma, Lasinpuhaltaja, Kera).

Koulut kuntoon-ohjelman myötä pysyvien esteettömien päiväkotien määrä lisääntyy edelleen kaikissa kaupunginosissa. Vuoteen 2023 mennessä valmistuu 8 uutta päiväkotihanketta (Mankkaa, Metsola, Pitkänotko, Aarrekartta, Tähystäjä) sekä PPP-hankintana toteutettavat Nöykkiönniitty, Kilo ja Perkkää). Lisäksi vuokrataan tiloja rakenteilla olevasta Uusikummun päiväkodista.

Uudet päiväkodit soveltuvat liikuntavammaisille ja esimerkiksi aistivammoista kärsiville lapsille, mutta myös laajamittaiseen kuntalaiskäyttöön eri ikäisille käyttäjille.

Samoin on kasvanut leikkipuistotoimintaa tarjoavien asukaspuistojen määrä. Asukaspuistoja on kaikkiaan 16 sijoittuen eri kaupunginosiin. Uudet asukaspuistot ovat korkeatasoisia ja esteettömiä. Tunnetuin on Suvelan kirkon yhteydessä oleva asukaspuisto, joka oli arkkitehtuurin Finlandia-palkintoehdokkaana vuonna 2016. Suvelan asukaspuisto on saanut myös espoolaisten vammaisjärjestöjen Vuoden esteetön teko -palkinnon sekä hyvän rakentamisen Hurraa-palkinnon.

Asukaspuistojen ohella leikkipuistotoimintaa voidaan tarjota kaupungin viher- ja virkistysalueiden sekä urheilupuistojen yhteydessä olevilla leikkipaikoilla. Uusia leikkipaikkoja on parhaillaan toteutuksessa kymmenen eri puolilla Espoota. Lähitulevaisuudessa ulkoleikkipaikkojen toteutuminen hidastuu, koska puistoille ja raiteille osoitettua budjettirahaa on leikattu tuntuvasti.

Osa kaupungin päiväkotipalveluista sijaitsee tilapäisissä tiloissa. Siirtokelpoiset päiväkodit ovat rakennusasetuksen ja esteettömyysohjeen mukaisia. Niissä on liikuntaesteisille mitoitettua wc- ja hygieniatilat ja

kuulovammaisille induktiosilmukat kokoontumistiloissa. Rakennuksen ohella pihatilat ja osa leikkivälineistä on käytettävissä myös apuvälineellä.

Valtuustokysymyksessä nousee esiin alkukesästä avattu Keran siirtokelpoinen päiväkotitoimitus. Tiloihin muutti Kilon päiväkotitoimitus kahden vuoden ajaksi, kunnes Kilon uudistettu päiväkotirakennus valmistuu. Muuton jälkeen Keran tiloissa todettiin kalusteisiin ja leikkivälineisiin liittyvä muutostarve, koska yhdessä päiväkotiryhmässä liikuntaesteisillä lapsilla on ryhmän yhteisesti käyttämien apuvälineiden ohella jopa neljä omaan käyttöön tarvittavaa apuvälinettä.

Vauva- ja leikki-ikäisten erityislasten tarpeet muuttuvat lapsen kehityksen mukaan. Osa tarpeista voidaan reagoida vasta kun toiminta uusissa tiloissa käynnistyy. Tällainen apuvälineiden käyttöönotto ja kalusteiden muokkaaminen on yksilöllistä mukautusta, jolla varmistetaan vammaisten oikeuksien toteutuminen myös tilanteissa, joissa tilat ja palvelut täyttävät kaikki esteettömyysasetukset ja -suositukset.

Päiväkotirakennusten ja -pihan esteettömyys ei vielä yksin riitä täyttämään vammaisten lasten yksilöllisiä tarpeita, mutta ne luovat hyvän lähtökohdan kaupunkilaisten yhdenvertaisille palveluille. Erityislasten tarvitsemat välineet ja oppimisympäristöt muotoillaan viime kädessä kunkin lapsen tarpeiden mukaan. Kaupungin toimipisteiden esteettömyyteen voi tutustua esimerkiksi pääkaupunkiseudun palvelukartan kautta: <https://palvelukartta.hel.fi/fi/>. On tärkeää, että vammaiset lapset ja heidän perheensä käyttävät lähipuistojensa leikkipaikkoja, päiväkotien pihoja ja asukaspuistoja.

2. Paljonko maksaisi perustaa jokaiselle Espoon suuralueelle vähintään yksi liikuntavammaisille sopiva esteetön päiväkotitoimitus ja leikkipuisto, jotta inklusio ja alueellinen yhdenvertaisuus toteutuisivat nykyistä paremmin?

Viimeisimmät esteettömyysmääräykset täyttävien päiväkotien lukumäärä kasvaa edelleen lähivuosina. Espoo on investointiohjelmassa varautunut toteuttamaan päiväkotitoimituksia noin 80 miljoonalla eurolla seuraavan kymmenvuotiskauden aikana. Lisäksi siirtokelpoisten päiväkotien vuosivuokra on noin 440 000 euroa/vuosi per päiväkotitoimitus (Investointiohjelma 2022–2031 ja Tilapalveluiden talousarvioesitys ja taloussuunnitelma vuosille 2022–2024).

Lisäksi uusia ulkoleikkipaikkoja valmistuu parhaillaan kymmenen eri paikkaan Espoossa. Leikkipaikkoja toteutetaan sekä erillishankkeina että osana kokonaisuutena, kuten esimerkiksi Matinkylän urheilupuistossa. Uuden leikkipaikan kustannus n. 200 000 – 250 000 euroa ja perusrakennuksen kohteen n. 120 000 -150 000 euroa, mutta esimerkiksi Matinkylän asukaspuiston on kustannusarvio n. 1,5 milj. euroa. Tarkkaa hintaa leikkipaikalle ei voi arvioida, sillä hinnat vaihtelevat kohteiden laajuuden ja rakennettavuuden mukaan. Leikkipaikat toteutetaan talousarvion mukaisesti osana puistojen ja raittien rakentamista. Siksi leikkipaikoille ei varata omaa vuosibudjettia.

Jo toteutettujen ja rakenteilla olevien leikkipaikkojen myötä vammaisten lasten leikkipuistotoimintaa on mahdollista järjestää kattavasti eri puolilla Espoota. Mikäli vammaisen henkilö tai hänen läheisensä toteavat, että lähimpään ulkoleikkipaikkaan ei jostain syystä pääse tai leikkivälineet eivät ole vammaisen henkilön käytettävissä, tulee olla yhteydessä vammaispalveluihin sekä Kaupunkitekniikan keskuksen asiakaspalveluun.

Päiväkodeissa toimintaesteistä tulee keskustella päiväkodin johtajan kanssa.

Yksityiskohtainen palaute ja parannusehdotukset ovat tärkeitä tietolähteitä kaupungille. Palaute mahdollistaa yksilöllisten mukautusten tekemisen ja arjessa tarjottavien palveluiden paremman osuvuuden.

3. Milloin Espoon kaupunki aikoo päivittää esteettömän rakentamisen ohjeitaan ja minimitason esteettömyysvaatimuksiaan päiväkotien ja leikkipuistojen osalta vastaamaan Helsingin kaupungin esteettömyyssuunnitelman tasoa ja sitä myöten YK:n vammaissopimuksen ja lapsen oikeuksien sopimuksen vaatimuksia?

Espoolla on ollut vuosia käytössä esteettömän rakentamisen ohje, joka ohjaa kaupungin toimitilojen rakentamista. Esteettömän rakentamisen ohjeistus on Espoossa ajan tasalla. Laajin päivitys Esteettömän rakentamisen ohjeeseen tehtiin vuonna 2018, kun maankäyttö- ja rakennuslain esteettömyysasetus muuttui. Ohjeistusta on edelleen päivitetty valtakunnallisten suunnitteluohjeiden, kuten RT-korttien tarkentuessa. Viimeisin päivitys esteettömän rakentamisen ohjeeseen valmistui viime vuonna (ks. Liite).

Kaupungin esteettömän rakentamisen ohje perustuu valtakunnallisiin rakentamisen säädöksiin sekä YK:n vammaissopimukseen, jonka tavoitteena on turvata vammaisten henkilöiden edellytykset toimia yhteiskunnassa ja käyttää tasavertaisesti samoja tiloja muiden kaupunkilaisten kanssa (Espoon esteettömyysohjelman 2017-2020 raportti).

Espoolla rakentamista ja hankintaa ohjaavat lisäksi ohjetasoa tarkemmat tyyppiirustukset, joita käytetään päiväkotien ja asukaspuistojen rakentamisessa. Varhaiskasvatuksella on tilaohjelmiin sovitettuja tarkennettuja suunnitteluohjeita, joilla erityislasten tarpeet ja varhaiskasvatuksen toimintaedellytykset tiloissa varmistetaan.

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 01.11.2021 § 381

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallitus ehdottaa, että valtuusto merkitsee selostusosan tiedoksi vastauksena valtuutettu Sara Saramäen ja Riikka Pakarisen ym. 30.8.2021 päivättyyn valtuustokysymykseen koskien päiväkotien ja leikkipuistojen esteettömyyttä Espoossa sekä toteaa kysymyksen loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Puheenjohtaja Elon kannattamana ehdotti, että asia jätetään pöydälle.

Keskustelun päätyttyä puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko puheenjohtajan ehdotus yksimielisesti hyväksyä. Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen hyväksyneen sen.

Päätös

Kaupunginhallitus:
Asia jätettiin yksimielisesti pöydälle.

Liitteet

Oheismateriaali

- Valtuustokysymys 30.8.2021 Saramäki Pakarinen esteettömyys
Espoon päiväkodeissa ja leikkipuistoissa
- Espoon Esteettömän rakentamisen ohje

Tiedoksi